

**D. Marcvs Evangelista. Rodolphi Gvaltheri Tigurini in
Euangelium Iesu Christi secundum Marcum Homiliæ
CXXXIX.**

Gwalther, Rudolf

[S.l.], 1570

VD16 W 1048

Homilia LXVIII. Et statim ingressus nauim cum discipulis suis, uenit in partes Dalmanutha. Et uenerunt pharisæi, cœperuntq[ue] disceptare cum eo, quærentes ab eo signu[m] è cœlo, tentantes eum. Et ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71833)

Leuit. 26.
Deut. 28.
1. Ioan. 3.
1. Ios. 2. & 6.
Psal. 34.
Psal. 37.

1. Timoth. 4.

Deut. 8.
1. Reg. 17.

Luce 22.

Cur pii interdū
egent & esu-
rant.

Isaie 59.

umbratur, ex promissionibus patet, quas in scripturis multas & varias habemus. In lege certis-
simam copiam & omnium generis felicitas ipsi promittitur, qui Dei preceptis obtemperant, quos in
esse dicit Apostolus, ut credamus in Iesum Christum, & diligamus nos mutuo. In prophetis & Psal-
mis passim obuia sunt, quae Dei providentia commendant, qua ille suos cultores prospexit. Dicit
ait: Leuiculi, id est, violenti & raptores, penuria & fame laborant, ac qui Domini inquirunt mil-
bono desistuntur. Item: Nouit Dominus innocentium tempus, & hereditas eorum perpetua erit. Ita-
nis sui, & nunc seniu, nec vidi iustum derelictum, aut posteros eius mendicantes panem. Omnia, quae
in Euangelio Christus pollicetur, quorum fiducia fretus Paulus, maximum quassum esse dicitur, quae
ratem, ut quae tam praesentis quam futuri seculi promissiones habeat. Nec exempla desunt, quae
promissionum istarum fides asseritur. Huc enim patriarchae pertinent, qui Dei vocatorem suum,
magnis etiam diuitijs aucti sunt. Eodem referri debent Israelitae, quos totis annis quadraginta ce-
licus in deserto Deus aluit. Vidua item Sareptana, quae ob Eliam hospitio exceptum, semis tempus
mirabiliter seruata est. Quid? annon Apostoli, etiam relictis rebus omnibus Christum secuti sunt, in
ultima Cena sibi nihil unquam desuisse fatentur? Et tandem Dei providentia hodie multitudine
experimur, sed quae nostra est stupiditas, minus obseruamus.

At obijciat: Cur ergo interdum egent & esuriant, qui Christi fidem professentur? Cur modis in-
gustia & annonae caritate premimur? Respondeo, huius seculi promissiones plerumque, crucem comen-
tam habere, cum quod hac carnem in officio contineri oportet, cum quod ita meretur peccata, quae
quae interdum in electis quoque, maxima reperuntur. Non ergo abbreviatam esse precem manum
Domini, nec illius iudicia accusamus, sed in nosmetipsos descendentes videmus quales simus, quos
bus panis castigari mereamur: & mox parebit, nullam à Deo nobis iniuriam fieri. Dum enim fruges
abundantiam Deus concessit, alij luxu & intemperantia peccarunt, alij Deo parum grati fuerunt,
alij inimicos pauperum nullam habuerunt curam, alij auaritia excecari abundantiam illam misse
stulerunt, ut qui ex annonae caritate maius lucrum sperabant. Quid ergo mirum, si lesimur
pabulum subducit Deus? Imò, nisi emendemur, nos grauiora passuros esse cogitemus. Emendemur
ergo vitia ista, modus statuatur luxui, frangatur libido & vanitatis studium, magis grati fuerunt
Deo, beneficentiam exercemus erga egenos & inopes, nec famis tempore corrogandis, sed patris ero-
gandis & dispensandis opibus studeamus, denique omnes rerum vanissimarum studijs, regum in-
ante omnia queramus, nec deuri promissis suis Deus, sed omni periculo exemptos tandem in re-
gnum suum caeleste transferet per Christum Iesum, cui debetur benedictio, honor, gloria & propter
in aeternum. Amen.

H O M I L I A LXIII.

Et statim ingressus nauim cum discipulis suis, venit in partes Dalma-
nutha. Et uenerunt pharisaei, coeperuntque discipulare cum eo, quereutes
ab eo signum è caelo, tentantes eum. Et cum alie ingemisset spiritu suo,
dicit: Cur generatio haec signum quaerit? Amen dico uobis, si dabitur
generationi huic signum.

Argumentum
& usus presen-
tis loci.

Euangeliste non modò doctrinam & miracula Iesu Christi describunt, verum etiam concerta-
tiones & pugnas, quae illi cum hostibus suis grauisima simul & frequentes intercesserunt. In que-
rum consideratione ita nobis versandum est, ut discamus, veritatis doctrina nunciam de se hosti-
stes, qui se illi acriter opponant, eandem verò concertationibus eiusmodi adeo non obsecant, ut
tingui, ut potius clarior & illustrior fiat. Imitemur ergo Christi exemplum, & ad certamina talia
modi preparamur, nec animum despondeamus, licet & noui quotidie hostes insurgant, & noui
dies artibus utantur. Et huc quidem praesens quoque, certamen referri debet, quod breuiter quidem, sed
ordine commodissimo Marcus describit.

Pharisei &
Sadducei aduer-
sus Christum con-
spirant.

Primo aduersarios producit, qui Christum mox ut traiecit lacu in Dalmanutha fides reuol-
hostiliter exceperunt. Pharisaos enim nominat, & solos quidem hos, nimirum quod illi ratiue ueritatis
austiores, & quasi duces fuerunt: Matthaeus autem illis Sadduceos coniungit, ut ostendat dicit
habeat sectas in praesenti aduersus Christum conspirauisse, quas inter se aliqui diuersissimas & mo-
x

dicimē contrarias fuisse constar. Sadducei enim & mortuorum resurrectionem negabant, & nullos Matth. 16.
omnino spiritus vel bonos vel malos esse contēdebant, cum in hisce omnibus pharisei rectē sentirent, Act. 23.
in eo autem errarent, quod legem nostrā virtutibus impleri posse docerent, & proinde salutem nostrō
orum operum meritis tribuerent. At licet in pręcipuis articulis dissentiant, adversus Christū tamen
conspicere possunt, & conuictis copijs illum oppugnant.

Sunt hac nobis in eum finē obseruanda, vt discamus, qui nam semper veritatis hostes futuri sint. Qui semper vē
ritatis hostes
Primum inter hos facile tenent iustitiarij, qui & suorum operum merita iactant, & sub religionis
pretextu quęstum suum & gloriam priuatam querunt. At quia iidem se non multū effecturos esse
vident, nisi ab ijs adiuentur, quorum aliqua est in mundo potentia & auctoritas, totī in hoc sunt,
vt illos in suas partes pertrahant, nec illos offendit, quod tales plerumq; ab omni religione alienissimi,
& nec celum nec inferos credere, vitamq; prorsus Epicuręam viuere solent. Facile enim hoc omne
illis donante, modō illis adsint in Christi doctrina opprimenda, que sola ipsis intolerabilis esse vi
detur. Et vicissim carnales isti iustitias hypocritas ferre possunt, cum ab ipsis minime impediatur,
quo minus pro suo more viuant. Hinc est, quod hodie in corruptissimis regum aulis sanctuli illi, imo
habeti & sacrifici, versentur, qui tamen mūdo mortui videri volunt, imō in castris visuntur, & in
creuas impijssimorum militum acies volitant. Similiter in episcoporum aulis & beatissimi Pa
pe curia locum habent, qui sacra omnia negare, & turpissima queque flagitia designare audent. In
terim verō vt utrumq; hoc hominum genus eos hostiliter persequitur, qui vnam Christum profitentur,
Deum in spiritu & veritate colunt, & vite innocentiam sectantur. Est hac deploranda sanē mundi
calumitas: non tamen nos illa offendi decet, quando hac ipsi Christo accidisse videmus, caueamus au
tem, quoad eius fieri potest, vt rosg, nec de illorum vel amicitia vel emendatione nobis multum polli
ciamur, quando illos immutari impossibile est, nisi potenti Dei manu coercentur.

Secundo, quid isti fecerint, narratur. Cęperant (inquit) cum illo discipulare sine disputare, pecen
tas signum ē celo. Quo autem animo hoc fecerint docet, quando illos Christum tenuisse dicit, id est
subdole occasionem capere esse, qua ipsius miracula suspecta facerent, propter que illum a populo ma
gi fieri videbant. Et tunc illa negare non possent, notū tamen aliquod signum ē celo petunt, quo
notūrum reseretur, se cęlius missum esse, & virtute cęlesti atq; diuina hac omnia facere, nō diabolica,
sicut alibi calumniantur. Et hoc incurabilis malitię atq; contumacię argumentum. Audiebant
quotidie docerem, & in doctrina singulari quędam vīs elucebat, quam indoctum quog; vulgus ob
seruare poterat. Nec quicquam docebat, quod Moysi & prophetarum scriptis non posset probari,
quorum discipuli haberi volebant. Accedebant doctrina miracula, que nō diabolica, sed diuina esse,
vel hinc constabat, quod non inania & ridicula essent (qualia ferē prestigiatorum esse solent) nec
noxia (qualibus sacra deletatur) nec dubia & incerta (qualia sunt, quibus impostores rudi vulgo
facium faciunt) sed seria erant, salutaria erant, vera & aperta erant, adeo vt ab omnibus videri, sen
tiri & palpari possent. Hęc tamen contemptis signum ē celo petunt, incertum, ambiguum & inuile,
nec alio animo petunt, quam vt calumniandi occasionem habeant. Similes horum sunt hodie, qui cum
scripturis sacris se credere profiteantur, & insuper fidei articulos habeant, orationem item domini
canonem decalogo, nec aliud per Euangelium predicari scient, quā quod hisce fidei principijs
probe conuenit: adhuc tamen contradicunt, et signa petunt, quibus predicationem nostram confirmē
mus. At iidem nec signa obseruant quibus Deus Euangelio suo fidem facit, que sanē magna & stu
pēda quotidie eduntur. Quis enim non videt vt præter omnem spem Euangelij cursus propagetur?
vt animis totis illuminentur, & relictis mundi studijs Christo viuant, qui antea errorum tenebris
excitati peccato & iniustitię seruebant? vt item Deus hostium conatus mirifice eludat, & inter
dam horrenda in illos exempla edat, qui iam ecclesiam ipsius oppressuri videbantur? At tamen cum
istā videant, simulq; impleri videant quotidie, que de nouissimo tempore Christus & Apostoli predi
caverunt, & intra conscientias suas abunde conuicti sint, nihilominus signa petunt, & vnde quaq; occa
siones captant, quibus Euangelij doctrinam in dubium vocent, & omnium ludibrio exponant. Sunt
ibi ludæorum planē similes, & magno suo malo olim sentient, quantū scelus sit Deo & verbo suo tam
impudenter illudere, nec rarō in ipsis signa edat Deus, quibus de veri sui veritate & scelerum vinda
dicta publice refutatur.

Pharisei signū
petendo Christū
teneant.

Matth. 12.
Matth. 5.
Ioan. 5. 9.

Christus hominum impietate dolet.

Sed Christum videamus, quem graviter admodum cum istis egisse Marcus scribit. Primum incurabilem, quod ipsum alibi quoque non semel fecisse legimus. Et hoc evidens inferius dicitur et hinc rati Dei argumentum, quod consolationi nostrae quam plurimum servare poterit. Si enim dolorem interitu dolet Christus, quando magis illum in se credentium cura tangi putabimus? Interim nostrum fuerit, ipsum exemplum imitari, et non minus fratrum salutem cordi habere, ut ex hoc quidem quod dicitur, ex eorundem verò interitu dolore et tristitia concipiamus. Exigit hoc Dei gloria, quam cum nostra salute coniunctam esse, scriptura passim testatur. Idem requiritur fidei et charitatis, qua nos eiusdem corporis membra esse docemur, sub capite Christo, quem unicum et communitatem nostrum redemptorem profitemur. Vehementer ergo peccati qui vel aliorum interitum gaudent, vel etiam alios malorum auctores sunt, ut qui vel falsa doctrina simplices circumveniant, vel ex illis quæstum faciant, vel miseris viciis gravant, vel ebrietatis studio aliorum tum fortissimum corporibus officiant: quæ omnia ita vulgo hodie fiunt, ut vel hinc colligi possit charitatem omnino refraxisse.

Christus aduersariorum improbitatem arguit.

Deinde aduersariorum malitiam Christus arguit, dicens: Cur generatio hæc signum querit? Generationis vocabulo uniuersalem et auaritam sine ingenitam corruptionem et impietatem exprimit, et indignos esse docet, qui plura signa videant, id quod apud Mattheum proprio iporum exemplo probat. Cum exierit esse vespera (inquit) dicitur, Serenitas erit, nam rubet calum. Et mani, Hæbet pestas, rubet enim caelum triste. Hypocrite, faciem cæli scitis diiudicare, signa verò temporum non potestis? Signa temporum vocat, quæ illo tempore fiebant, et quæ Messia temporibus cælestibus, prophete olim prædixerant; nimirum quod sublato sceptro à Iuda Saluator venturus esset, qui miraculis morborum curationibus diuinam suam virtutem esset declaraturus, et quæ aliam cum generis. Vult ergo dicere: Cum tempestatum signa adeo diligenter obseruetis, annon eodem modo obseruare poteratis quæ ego quotidie facio, et illa cum scripturis conferre, ut qui nam sim intelligeretis? Annon enim veteribus de Messia oraculis omnia mea conueniunt? Annon septem annorum imperatorem regiam cum veteri libertate amisistis? Annon illa iam sunt tempora, quibus iam temporis redemptionem fieri oportere, Daniel prædixit? Annon cæcorum oculos aperiri, surdorum aures reseruari, et claudis suas vires restitui quotidie cernitis? Quid ergo signis è caelo opus est, cum in terris plura habeatis, quam quibus considerandis possitis sufficere? Sed plura queritis, non quia hæc quotidiana ignoretis, quæ vel nolentium oculis incurrunt, sed quod hypocrite estis impij et degeneri Abrahami filij, nec aliud quam calumniandi occasionem captatis. Ad eundem modum aliam quoque impietatem arguere conuenit, qui hodie signa requirunt. Habent enim illi quæ nonnullam temporis euentura esse, olim propheta, deinde Christus et Apostoli prædixerunt. Turbæ enim terrarum continuis bellis et bellorum rumoribus, fame et peste passim urbes et populi affliguntur, visuntur in cælis et terra adeo quæ, omnibus mundi partibus signa et prodigia omnis generis, exemplo Dei sedet magnus ille Christi aduersarius, et immensi tyrannide ecclesiam opprimit. Ad hæc passim demoniorum doctrine, quæ nuptias et ciborum quorundam usum prohibent. Et demum omnia fiunt, plerique tamen hominum oscitantes et securi voluptatibus indulgent, ut à temporibus Noë et Lothi nostra hæc nihil differant. Quid ergo signis alijs adhuc opus est, quando hæc ad demonstrandam Euangelicæ doctrine veritatem sufficiunt? Vel num in his eos errasse putabimus, quæ ad præsentem salutem hominum faciunt, qui de futuris iam certa tamque infallibilia et adiderunt? Impij ergo hypocrite sunt, nec digni qui audiantur, qui hodie Euangelij prædicationem in dubium vocant, eo quod nullis signis confirmetur, qualia nimirum et ipsi exigunt.

Genes. 49. Isaac 35 etc.

Dan. 9.

Matth. 24. Marc. 13. Luc. 17. 21. 2. Thess. 2. 1. Tim. 4.

Christus signum proponit.

Faciant huc reliqua Christi verba, quibus signum illis negat, quale nimirum ipsi petebant, cum dicit: Amen dico vobis, si dabitur generationi huic signum. Apologeti vultur, quæ Hebræi dicitur raturandum familiaris est, et qua spiritus sanctus in iurando modestia admonet, ne nosmetipsos temere deuocemus. Apud Mattheum verò Iona signum illis in mentem reuocat, cuius mysterium Iona ante a Cap. 12. exposuerat. Quasi dicat: Quoniam salutaribus signis non mouemini, sequatur quod aliud adhuc, sed quod penitere nescijs præsens exitium offeret. Vt enim Iona, cum tredecim ceteri ventre latuisset, terra redditus, Nineuitis intra dies quadraginta excidium imminere de-

Ioan. 1. 2. 3.

nam: Ita ego, postquam tertio die resuscitatus fuero (quod evidens erit mea divinitatis argumen-
tum) vobis quadraginta annorum spacium concedam, quo penitentiam agatis, & ad hanc assiduum
meorum discipulorum hortationibus excitabo. At quia non desinetis adversus veritatem pugnare,
incurabiles & consumaces horribilibus manebis interitus.

Quo loco observabis, Ionam Ninivitis signi loco fuisse, quando in mare eiectus, & à cetero degluti-
tus fuit. Ergo que pijs incidunt afflictiones, imminet ira Dei signa sunt. Oportet enim vindictam
à domo Dei incipere, ut quid impius & incurabiles maneat, ex eo colligamus, quòd suorum peccata
Deus adeo severiter punit. Ita Christus suam mortem signum esse ostendit, ex quo sibi imminentes
penas Iudai colligerent, quando ait: Si in humido ligno hæc sum, quid fiet in arido? Consideremus
hoc diligenter, quando pijs Christi cultores exulare, egere, esurire, occidi & affligi videmus, & quid
sibi mereantur, inde colligamus, id quod ad veram penitentiam plurimum momenti afferet. At ea
est multorum impietas, ut non contemni sceleribus, que maxima & plurima designant, insuper
pijs aliquid adversum patientibus insultant, & ex illorum calamitatibus disputandi occasione arri-
piunt, ut suam impietatem excusent, piorum verò fidem & religionem scurriliter damnent. Sed non
dormiat Deus, quin grauius puniat eos, qui ijs etiam abutuntur ad scelera, quibus ad penitentiam
adducant excitari.

Piorum affli-
ctioes signi
loco sunt.
1. Pet. 4.

LUC. 23.

Postremo Christus illis relictiis discedit, ita docens, indignos esse, quibus cum diuini versetur. Christus à con-
tumacibus dis-
cedit.
At quid homini gratius accidere potest, quam si à Christo deseratur, in quo vno nobis salus propo-
sita est? Non agnoscit hoc infelix mundus, & proinde eiusmodi minas facile contemnit; nec dubium
est, Phariseos & Sadduceos sibi ipsi mirifice placuisse, quòd Christum à se discedere coegissent. Sed
magno illis consistit ista victoria, ut alibi non semel diximus. Nos ergo illorum exemplo admoneri,
in hoc simus, ut Christum retineamus, & in eodem salute fruamur æterna. Ipsi debetur benedictio,
honor, gloria & potestas in æternum. Amen.

Et oblit fuerant sumere panes, & non nisi unum panem habebant
secum in nau. Ac præcepit eis, dicens: Videte, caute à fermento Phari-
saicorum, & fermento Herodis. Et disceptabant inter sese, dicentes: Pa-
nes non habemus. Quod cum nosset Iesus, dicit eis: Quid disceptatis,
quòd panes non habetis? Nondum animum aduertitis, nec intelligitis?
& adhuc occæcatum habetis cor vestrum? Oculos habentes non cernitis?
& aures habentes non auditis? & non meministis? Cum quinque panes fre-
gisset in hominum quinque millia, quot cophinos fragmentis plenos sus-
tulistis? Dicunt ei: Duo decem. Cum autem septem illos in quatuor mil-
lia, quot sportas plenas fragmentorum sustulistis? Illi uero dixerunt:
Septem. Tunc dicit eis: Quomodo non intelligitis?

Dominus & saluator noster, Iesus Christus, non modo veram salutis rationem doctrina simul Argumentum
& miraculis comprehensam proponit, verum etiam omnibus ijs diligenter occurrit, que nos ab
vitiis studio auocare possunt. Sunt inter hæc duo præcipua, quibus reliqua omnia comprehenduntur, & usus præ-
sentis loci.
Primum est falsa doctrina, que vel hypocritas facit, vel impios sacrorum contemptores. Alterum
est verum duntaxat seculi & vitæ cura nimia, ad quam voluptatum quoque studium pertinet. Aduer-
sus utrumque in præfenti suos discipulos instruit, & quidem commodissima occasione. Præcepit enim
non multo ante miraculum, in quo septem panibus quatuor hominum millia cibavit, ut ostenderet,
phariseis suis nihil unquam defuturum esse. Deinde cum Phariseis & Sadduceis congressus, suam
doctrinam & auctoritatem adversus illos grauius asseruit. At quia in vtroque, ositantiores fuerunt
discipuli, modo de vtriusque vsu illos admonet, ut in rerum omnium inopia ipsi fidere discant, nec vili-
bus doctrinis falsis, siue aduersariorum conatibus offendantur. Que duo nobis quoque in horum consy-
deratione cum primis obseruanda sunt.